

som her omhandles, nemlig Jernstøberiet, bestemt til at afhændes; Marsagen, hvorfor det ikke er skeet, har den ærede Rigsdagsmand selv berørt; det er den, at man under Krigen ikke vel kunde undvære dette Støberi. At Fabrikken saavel under Krigen som senere har kunnet betale sig, vil jeg tilstaae er i mine Dine ikke en tilstrækkelig Grund til at beholde den, men det forekommer mig dog, at denne Omstændighed gjør det saa meget mindre betænkeligt at give sig Tid med at afhænde den. Nu er der to Omstændigheder, som gjøre det usikkert ikke strax at skride til Afhændelsen af denne Fabrik. Der staaer nemlig, som den ærede Rigsdagsmand, der saa nøie kender disse Forhold, vil vide, andre Fabrikker i nøie Forbindelse med Jernstøberiet, navnlig er saavel Skibsmøllen som Dampmaskinen tillige af Nødvendighed for Jernstøberiet, saa at, naar Jernstøberiet skulde afhændes særskilt, vilde det være nødvendigt, ved at træffe andre tilsvarende Foranstaltninger, at bøde paa den Mangel, som Jernstøberiet vilde lide ved at affondres fra de øvrige Fabrikker. Ved Resolutionen af 1848 var det imidlertid bestemt, at de andre Fabrikker, som af den ærede Rigsdagsmand ere nævnte, ikke skulde afhændes; jeg troer vel, at der kunde blive Spørgsmaal om, paa grundlovmæssig Maade at gjøre en Forandring i den engang truffne Bestemmelse; men der er en Omstændighed, som forhindrede, at man kom med Forslag derom. Der er nemlig fra Krigsministeriets Side begjeret Finansministeriets Medvirking til en Undersøgelse af, hvilke af de paa Frederiksværk bestaaende Fabrikker der, af Hensyn til Krigsmateriellets Tilveiebringelse, maatte være at indrette og drive for Statens Regning. Dermed staaer ogsaa det Spørgsmaal i Forbindelse, som af den ærede Rigsdagsmand er antydet, nemlig, om ikke Gøværffabrikationen og Sabelfabrikationen, det være for privat eller for Statens Regning, hensigtsmæssigt maatte være at forene. Til at undersøge dette Forhold, er der nedsat en Committee af Embedsmænd, ikke af Finansministeriet, men af Krigsministeriet, og enten man nu kan have den Ansættelse, at denne Undersøgelse bør føre til det ene eller til det

andet Resultat, forekommer det mig at være ganske naturligt, at man, i Særdeleshed da Fabrikken for Diebliffet betaler sig meget vel, giver Tid, til hiin Undersøgelse; hvis Betydning for Armeens Materiel maa erkjendes, er tilendebragt. Desuden er der ogsaa en anden Undersøgelse, som staaer i nøie Forbindelse dermed, og det er den, hvortil der i Finantsloven er begjeret en Sum bevilget, nemlig om, hvorvidt det maatte betale sig at udtørre endeel af Arresø, hvilket imidlertid ikke vil kunne skee, uden at Vandkraften formindskes i en saadan Grad, at det vil have nogen Indflydelse paa de paagældende Fabrikker. Ogsaa denne Undersøgelses Resultat troer jeg, det vil være hensigtsmæssigt at afvente; thi det er jo aabenbart, at, naar saadanne Omstændigheder som de, jeg her har berørt, foreligge, vil et eensidigt Salg af Jernstøberiet, uden at de andre Fabrikker, som maaskee senere kunne følge med, medindbefattes, og uden at det endnu vides, hvilken Indflydelse Arresøens Udtørring vil have, foranledige, at Auctionen faaer et utilforladeligt Udsald. Jeg troer, at, om end den Commission, som efter Krigsministeriets Foranstaltning er bleven nedsat, fremskynder sine Arbejder nok saa meget, vil det dog ikke let være sandsynligt, at den Bemyndigelse, som den ærede Rigsdagsmand ved sit Vædringsforslag tilstgter at staae Regjeringen, vil kunne komme til Benyttelse i dette Finantsaar; jeg troer, der vil blive fuldkommen tilstrækkelig Tid paa næste Rigsdag til at fremlægge de fornødne Forslag i saa Henseende. Men dertil kommer endnu, at den ærede Rigsdagsmand har bragt en Sag, som udgjør en integrerende Deel af det foreliggende, under Nr. 1 opførte, Forslag, i Forbindelse med denne Sag, uden at den paa nogen Maade staaer i en nødvendig Forbindelse dermed. Jeg indseer ikke, hvorfor man skal betinge en Bemyndigelse til at sælge nogle Gieendomme af, at der bygges en Skibsbro, som slet ikke staaer i nogen directe Forbindelse hermed. Der er allerede for Tiden en Skibsbro paa Frederiksværk, som vel ikke har den Fuldkommenhed, som den ærede Rigsdagsmand formentlig tilstgter at give den ved sit Forslag, men det kan ikke nægtes, at der er en Skibs-